

Чернігівський національний педагогічний
університет імені Т. Г. Шевченка
Наукова бібліотека
Науково-бібліографічний відділ

ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ
ТРЕТЯК

Біобібліографічний покажчик

Чернігів
2015

УДК 012:57
ББК Я19:Е0
Т66

Олександр Петрович Третьак : біобібліогр. покажч.
/ уклад. Л. А. Іполітова ; відп. ред. Г. Г. Макарова. – Чернігів,
2015. – 32 с.

Біобібліографічний покажчик «Олександр Петрович Третьак» складений працівниками науково-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка.

У покажчику вміщено матеріал про життєвий і творчий шлях, а також список опублікованих праць кандидата біологічних наук, професора кафедри біології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка О. П. Третьака.

Уклад. Л. А. Іполітова
Відп. ред. Г. Г. Макарова
Комп'ютерний набір Л. А. Іполітова
Комп'ютерна верстка і дизайн Л. А. Іполітова

Від упорядників

Біобібліографічний покажчик «Олександр Петрович Третяк» продовжує серію «Наукова спадщина викладачів ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка». Він містить відомості про науковий та методичний доробок кандидата біологічних наук, професора кафедри біології Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка Третяка Олександра Петровича.

До покажчика увійшли опубліковані праці: підручники, навчально-методичні посібники, статті з фахових видань та видань, що продовжуються, збірників наукових праць ВНЗ, матеріалів науково-практичних конференцій та з інших джерел. Усього – 94 наукові праці.

Представлений біобібліографічний покажчик складається з таких розділів:

- Шлях здобутків та звершень (наукова біографія)
- Хронологічний покажчик праць Олександра Петровича Третяка
- Іменний покажчик співавторів

У покажчику дотримано хронологічний характер розміщення опублікованих праць у прямій послідовності. У межах одного року матеріал розміщено за алфавітом назв. Бібліографічний опис і скорочення слів здійснено за чинними в Україні стандартами та згідно з рекомендаціями ЦНБ імені В. І. Вернадського щодо складання та оформлення біобібліографічних покажчиків.

Видання розраховане на науковців, викладачів хіміко-біологічних факультетів ВНЗ, учителів та методистів, студентів, магістрантів та аспірантів, працівників бібліотек. Воно може бути використане у науково-дослідній, науково-методичній, науково-педагогічній та професійній діяльності.

Шлях здобутків та звершень (наукова біографія)

«У щастя людського два вірних є крила: троянди й
виноград – красиве і корисне...»
Максим Рильський

Молодий, успішний, амбітний – це про нього, кандидата біологічних наук, професора кафедри біології, декана хіміко-біологічного факультету Олександра Петровича Третьяка. У грудні 2015 р. йому виповнюється 60 років – вік зрілості, досконалості й довершеності. А він – по-юнацьки стрункий, з сяючим поглядом, що випромінює мудрість і спокійну впевненість в завтрашньому дні, стрімко крокує коридорами вишу, сповнений бажання творити й працювати на благо рідного хіміко-біологічного факультету.

Олександр Петрович Третьяк народився 13 грудня 1955 р. у місті Санкт-Петербурзі (Російська Федерація) у сім'ї офіцера-артилериста.

У 1963 році пішов до першого класу Чернігівської середньої школи № 2 імені В. І. Леніна.

Успішно закінчивши школу, 1973 року вступив до Тверського державного університету (Російська Федерація) на хіміко-біологічний факультет за спеціальністю «Біологія». Тут же проявився потяг до наукової роботи. З першого курсу почав займатися дослідженням гельмінтів на кафедрі зоології під керівництвом доцента Тихомирової В. І., брав участь у польових дослідженнях Лабораторії гельмінтології АН СРСР в Карелії (1974 р.) та Білорусії (1977 р.). Про результати досліджень доповідав на конференції молодих вчених Лабораторії гельмінтології АН СРСР (1978 р.).

У 1978 році з відзнакою закінчив університет і одержав кваліфікацію біолога, викладача біології та хімії.

З серпня 1978 р. працював старшим лаборантом відділу ґрунтової мікробіології, мікробіологом відділу мікробіології кормів Українського головного науково-дослідного інституту с/г мікробіології (м. Чернігів).

З травня 1980 р. по жовтень 1981 р. – служба у лавах Збройних сил СРСР у званні старшини запасу.

У січні 1982 р. працював лаборантом госпдоговірної теми Чернігівського філіалу Київського ордена Леніна політехнічного інституту.

У травні 1982 р. переводиться на посаду старшого лаборанта кафедри анатомії та фізіології людини Чернігівського педагогічного інституту імені Т. Г. Шевченка.

З відкриттям факультету підготовки вчителів хімії і біології у Чернігівському педагогічному інституті Третяк Олександр Петрович працює на посадах: старшого лаборанта кафедри хімії, стажера-дослідника за спеціальністю «Біохімія», асистента, старшого викладача, заступника декана хіміко-біологічного факультету, завідувача кафедри біології, декана хіміко-біологічного факультету, пройшовши, таким чином, усі сходинки професійного зростання.

Брав активну участь у створенні, становленні та розвитку хіміко-біологічного факультету в університеті. Як старший лаборант кафедри хімії, створював реактивну та приладну базу нової спеціальності «Хімія і біологія», безпосередньо втілював програму створення учбових і науково-дослідних лабораторій факультету.

Протягом 1984–1988 та 1991–1997 рр. – заступник декана хіміко-біологічного факультету з навчальної роботи. У цей час особисто працював над створенням та вдосконаленням учбових планів, активно впроваджував комп'ютерну техніку в організацію роботи деканату.

Як заступник декана, а згодом і в якості завідувача кафедри біології, працював над відкриттям нової спеціальності «Біологія з основами екології» на заочному

відділенні. Став основним автором концепції і навчального плану даної спеціальності.

З 01.09.1997 р. – завідувач кафедри біології хіміко-біологічного факультету.

Третяк О. П. відіграв провідну роль у створенні і відкритті нової спеціальності «Біологія і хімія» на денному відділенні, спеціальностей «Біологія», «Екологія» в Інституті післядипломної освіти (ІПО) ЧДПУ – став головним автором концепції і навчальних планів.

Брав участь у створенні концепції і навчального плану підготовки бакалаврів за спеціальністю «Екологія та охорона природи зі спеціалізацією гідробіологія» та підготовці її ліцензування.

З 15.09.1999 р. до 05.04.2000 р. працював заступником директора ІПО ЧДПУ з навчальної роботи.

Як заступник відповідального секретаря, а згодом і відповідальний секретар приймальної комісії Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка, брав активну участь у відкритті нових спеціальностей в університеті та організації профорієнтаційної роботи серед учнівської молоді області.

О. П. Третяк був одним з фундаторів якісно нової форми відбору обдарованої молоді до навчання в університеті – універсиади ЧДПУ серед випускників загальноосвітніх закладів області.

З жовтня 2003 р. – виконувач обов'язків декана хіміко-біологічного факультету, завідувач кафедри біології. З 02.02.2004 р. – декан хіміко-біологічного факультету, завідувач кафедри біології. Нині – декан хіміко-біологічного факультету.

Як фахівець, активно співпрацює з ЧОІППО імені К. Д. Ушинського – читає курси лекцій для слухачів курсів підвищення кваліфікації вчителів.

Як і належить в наш стрімкий динамічний час, все нове, передове і прогресивне, що з'являється в педагогіці вищої

школи, Олександр Петрович тут же запроваджує в навчальний процес. Це й нові форми роботи, і сучасні прийоми та методи навчання, це й новітні технології, перш за все – інформаційно-комунікаційні, що застосовуються для навчання та контролю знань студентів вузу.

З часу появи персональних комп'ютерів в університеті О. П. Третяк постійно працює над їхнім впровадженням у навчальний процес:

- самостійно опанував програмовані мікрокалькулятори, розробив і читав упродовж декількох років курс «Використання програмованих мікро ЕОМ при розв'язанні розрахункових задач з хімії», допоміг викладачам кафедри оволодіти навичками роботи на мікро ЕОМ;
- розробив і читав упродовж декількох років курс «Використання ЕОМ у навчальному процесі»;
- розробив і видав в колективі співавторів пакет прикладних програм (мова програмування BASIC) «Использование персональных компьютеров для тренажа и контроля знаний по биологической химии» (1988 р.);
- написав пакет програм для контролю знань з хімічної технології на ЕОМ.

Активно впроваджує у навчальний процес кредитно-модульну систему оцінки знань студентів. Для цього він розробив і видав окремими виданнями навчально-методичні комплекси для самостійної роботи студентів, які містять конспекти лекцій дисциплін: «Загальна і молекулярна генетика», «Молекулярна біологія нуклеїнових кислот», «Цитологія», мультимедійні презентації до лекційного курсу, термінологічні словники, завдання до лабораторно-практичних занять, тести для перевірки самостійної роботи.

Третяк О. П. є основним автором програм, робочих програм та методичного забезпечення курсів:

- «Молекулярна біологія клітини», «Молекулярна біотехнологія» для магістрантів хіміко-біологічного факультету;
- «Генетика поведінки» для студентів психолого-педагогічного факультету.

Як декан факультету, активно включився в організацію навчального процесу за вимогами кредитно-модульної системи навчання. Багато зусиль прикладає до впровадження стандартів освіти в організацію навчального процесу.

Незважаючи на велику зайнятість, з головою поринувши у викладацьку, а згодом і керівну роботу, Олександр Петрович ніколи не полишає заняття серйозною наукою. Коло його наукових інтересів дуже широке: молекулярна генетика, біокорозія сталі у ґрунті за присутності політантів та ін.

Можна виділити такі етапи його наукової роботи:

- 1983–1985 р.р. – стажер-дослідник зі спеціальності «Біологічна хімія».
- 1988–1991 р.р. – аспірант зі спеціальності «Біологічна хімія» Московського державного педагогічного університету ім. В. І. Леніна.
- 1992 р. – успішний захист кандидатської дисертації на тему «Геномна дактилоскопія шовковичного шовкопряда». За результатами досліджень з молекулярної генетики, одержав перший Соросівський грант.
- 2004 р. – наукове стажування в Університеті дружби народів (м. Москва, Росія) за напрямом «Полімеразна ланцюгова реакція» у діагностиці.

Велику увагу О. П. Третяк приділяє вихованню молодого наукової зміни. Він є науковим керівником ряду дисертацій на здобуття вченого ступеня кандидата біологічних наук:

- «Роль мікроорганізмів техногенно забруднених ґрунтів в біопшкодженні сталі» за спеціальністю «Мікробіологія» (2004);
- «Функціонування корозійно активного мікробного угруповання ґрунту за присутності похідних триазолоазепіну» за спеціальністю «Мікробіологія» (2009);
- «Вплив четвертинних солей піридинію та триазолоазепінію на розвиток корозійного мікробного угруповання ґрунту» (2012).

Наукові дослідження О. П. Третяка – це тісно пов’язаний із життям і практичними потребами процес. Результати їх знаходять своє застосування в подальшому розвитку науки та економіки країни. Так, він брав участь у держбюджетних темах:

- Науковий співробітник держбюджетної теми «Хіміко-біологічне обґрунтування можливості інгібування біокорозії некондиційними пестицидами та продуктами їх хімічної модифікації» (1.04.98–31.12.99 р., замовник – Міністерство освіти та науки України).
- Керівник держбюджетної теми «Встановлення взаємозв’язку між структурою азотовмісних гетероциклічних сполук та їх інгібуючою дією за умов мікробно-індукованої корозії, як необхідна умова направленого синтезу перспективних інгібіторів» (01.01.2005–31.12.2006 р.; номер державної реєстрації 0105U000464, замовник – Міністерство освіти і науки України).
- Керівник держбюджетної теми «Пестициди, як техногенний чинник впливу на корозійно небезпечні ґрунтові мікроорганізми та гідробіонти» (01.01.2007–31.12.2008 р.; номер

державної реєстрації 0107U001204, замовник – Міністерство освіти і науки України).

- Співвиконавець міжнародного (Україна, Росія, Білорусь) проекту № Ф31/003 «Вивчити процеси спонтанного і хімічно індукованого мутагенезу та пухлиноутворення у тварин (ссавців), що відтворюються на територіях з природним і техногенно підвищеним радіаційним фоном» (05.2009–12.2010 р.; номер державної реєстрації 0109U006930, замовник – Державний фонд фундаментальних досліджень Міністерства освіти і науки України).
- Співвиконавець міжнародного (Україна, Росія, Білорусь) проекту № Ф43/003 «Вивчити трансгенераційні ефекти і реактивність у нащадків тварин, батьки яких знаходились в умовах техногенного і природно-підвищеного радіаційного фону» (09.2011–12.2012 р.; номер державної реєстрації 0109U006930, замовник – Державний фонд фундаментальних досліджень Міністерства освіти і науки України).
- Співвиконавець міжнародного (Україна, Росія, Білорусь) проекту № Ф55/179 «Оцінка генетичної стабільності у тварин різних таксономічних груп в умовах радіоактивного забруднення середовища» (06.2013–12.2013 р.; номер державної реєстрації 0113U002898, замовник – Державний фонд фундаментальних досліджень Міністерства освіти і науки України).

Однією з найяскравіших граней творчої натури вченого є його педагогічний талант, що виявляється в активній педагогічній діяльності, зокрема в роботі з обдарованою молоддю:

- Член журі та автор завдань IV етапу (з 2006 р.) та голова журі III етапу Всеукраїнської шкільної

олімпіади з біології, член журі заключного етапу Всеукраїнського шкільного турніру з біології. Активно готує школярів до IV етапу олімпіади під час традиційних щорічних начальних зборів.

- Чотири роки поспіль був членом журі та автором завдань II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з біології (м. Одеса, м. Луцьк).

Поруч з Олександром Петровичем завжди його сім'я: дружина Третяк Олена Олександрівна та діти – син Олексій (1985 р. н.) та донька Зоя (1988 р. н.), які працюють у IT-галузі.

Хобі: водний туризм, вирощування достойного врожаю на малих площах.

Вагомий внесок Олександра Петровича Третяка в українську науку та освіту гідно оцінений урядовими нагородами та відзнаками:

- Почесна грамота МОНУ (1996 р.);
- Знак «Відмінник освіти України» (2001 р.);
- Почесна грамота обласної ради (2005 р.);
- Почесний знак «Петро Могила» (2006 р.);
- Почесний знак «За наукові досягнення» (2007 р.).

Нинішній ювілей – це ще одна вершина, ще одна сходинка до людської і професійної зрілості Вченого, Педагога, Людини з великої літери – Олександра Петровича Третяка.

Хай щастить Вам у всіх Ваших починаннях, хай плідним буде науковий пошук, безмежною – повага колег та науковців, як завжди високим – авторитет серед студентської молоді!

З роси і води Вам, шановний Олександр Петровичу!

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПРАЦЬ

Олександра Петровича Третяка

1986

Исследование ферментов дезаминирования глицина в мышечной ткани карпа чешуйчатого // V Всесоюзный биохимический съезд : тез. стенод. сообщ. – Москва, 1986. – Т. 3. – С. 291–292. (Соавт.: Б. В. Яковенко, В. В. Грубинко, А. А. Жиденко, А. Ф. Явоненко).

1988

Использование персональных компьютеров для тренажа и контроля знаний по биологической химии : (пакет программ) : метод. рекомендации для преподавателей пед. ин-тов / Моск. гос. пед. ин-т им. В. И. Ленина, Чернигов. гос. пед. ин-т им. Т. Г. Шевченко. – Москва : Изд-во МГПИ им. В. И. Ленина, 1988. – 33 с. (Соавт.: Ю. Б. Филиппович, Г. А. Севастьянова, А. Ф. Явоненко).

Методические указания к применению программируемых микрокалькуляторов для решения задач по химической технологии. – Чернигов : ЧГПИ, 1988. – 44 с. (Соавт.: И. Н. Курмакова, Т. С. Куратова).

1989

Ферментативная ассимиляция аммония микрофлорой кишечника карпа // VII съезд Украинского микробиологического общества : тез. докл. (Черновцы, сент. 1989 г.). – Киев ; Черновцы, 1989. – Ч. 1. – С. 51. (Соавт.: В. В. Грубинко, И. Н. Курмакова, А. А. Жиденко, А. Ф. Явоненко).

1991

Геномная дактилоскопия особей, семей и пород тутового шелкопряда // Тезисы докладов Ленинских чтений МПГУ им. В. И. Ленина. – Москва, 1991. – Ч. II. – С. 71.

1992

Геномная дактилоскопия и проблема идентификации генофонда тутового шелкопряда // Международный симпозиум «Актуальные проблемы мирового шелководства»: тезисы докл. (Мерефа, 24–28 июня 1991 г.). – Харьков, 1992. – С. 79–80. – Парал. загл. также на англ.: «Topikal problems of world serikul ture». (Соавт.: Г. А. Севастьянова, А. П. Рысков, Ю. Б. Филиппович).

Геномная дактилоскопия *Bombix mori* L.: выявление генотипической изменчивости партеногенетических клонов // Генетика. – 1992. – Т. 28, № 5. – С. 171–175. (Соавт.: Ю. Б. Филиппович, Г. А. Севастьянова, А. П. Рысков, В. А. Струнников).

Геномная дактилоскопия *Bombix mori* L.: проблема идентификации особей, семей и пород // Генетика. – 1992. – Т. 28, № 2. – С. 52–62. (Соавт.: Ю. Б. Филиппович, Г. А. Севастьянова, А. П. Рысков).

Молекулярная дактилоскопия ДНК тутового шелкопряда // Международный симпозиум «Актуальные проблемы мирового шелководства»: тезисы докл. (Мерефа, 24–28 июня 1991 г.). – Харьков, 1992. – С. 78. – Парал. загл. также на англ.: «Topikal problems of world serikul ture». (Соавт.: Г. А. Севастьянова, Л. М. Акименко, М. Е. Браславский).

DNA fingerprints of *Bombix mori* L.: testing of parthenogenetic strains // FEBS Letters. – 1992. – V. 303, № 2, 3. –

Р. 258–260. (Співавт.: Ю. Б. Філіпович, Г. О. Севастьянова, А. П. Рисков, В. А. Струнников).

1994

Новые производные имидазо(1,2-а)зепиния – эффективные ингибиторы кислотной коррозии // Защита металлов. – 1994. – Т. 30, № 5. – С. 550–551. (Соавт.: И. Н. Курмакова, С. В. Грузнова, А. М. Демченко, К. Г. Назаренко).

DNA fingerprints of *Bombix mori* L. // Abstracts of 5th European Congress of Entomology University of York, UK, 29 August – 2 September. – 1994. – № 243. (Співавт.: Ю. Б. Філіпович, Г. О. Севастьянова, А. П. Рисков, І. С. Баскаков).

1995

Використання контролюючих програм при викладанні курсу «Хімічна технологія» // Комп'ютерні програми навчального призначення з хімії : I Укр. наук.-метод. конф., 19–21 квіт. 1995 р. : тези доп. – Донецьк, 1995. – С. 17–18. (Співавт.: І. М. Курмакова).

Про спецкурс «Основи контролю знань з хімії на ЕОМ» // Комп'ютерні програми навчального призначення з хімії : I Укр. наук.-метод. конф., 19–21 квіт. 1995 р. : тези доп. – Донецьк, 1995. – С. 66. (Співавт.: А. В. Пеньков).

1996

Влияние структуры бромидов имидазо(1,2-а)зепиния на их противокоррозионную активность // Журн. приклад. химии. – 1996. – Т. 69, вып. 9 – С. 1496–1500. (Соавт.: И. Н. Курмакова, В. Г. Старчак, В. Н. Челябинева, С. В. Грузнова, Н. А. Кузина, А. М. Демченко).

Програмне забезпечення до курсу фізикоїдної хімії: оцінка механізму адсорбції інгібіторів на поверхні металів // Комп'ютерні програми навчального призначення з хімії : II Укр. наук.-метод. конф. 17–19 верес. 1996 р. : тези доп. – Донецьк, 1996. – С. 51. (Співавт.: І. М. Курмакова).

1998

Влияние техногенного загрязнения на популяцию микроорганизмов в почве // Экологичний стрес і адаптація в біологічних системах : матеріали I Всеукр. наук. конф. (м. Тернопіль, 27–29 жовт. 1998 р.). – Тернопіль, 1998. – С. 107–108. (Соавт.: І. Н. Курмакова, Н. В. Смыкун).

Подготовка специалистов экологов в системе последипломного образования // Экология и молодёжь : (Исследования экосистем в условиях радиоактивного и техногенного загрязнения окружающей среды) : материалы I Междунар. науч.-практ. конф. – Гомель, 1998. – Т. 2. – С. 98. (Соавт.: І. Н. Курмакова, Ж. В. Замай).

Утилизация некондиционных пестицидов // Химия и технология воды. – 1998. – Т. 20, № 4. – С. 421–425. (Соавт.: В. Г. Старчак, І. Н. Курмакова, С. Д. Цыбуля, А. Г. Мартынюк, Ж. В. Замай).

DNA fingerprints of *Bombix mori* L. : testing of genotypic variability of parthenogenetic strains // Abstracts of communication presented at the vith European Congress of Entomology. Ceske Budejovice, August 23–29. – 1998. – P. 133. (Співавт.: Ю. Б. Філіпович, Г. О. Севастьянова, А. П. Рисков, В. А. Струнников).

1999

Влияние техногенного загрязнения на структуру микробного сообщества почвы в процессе биокоррозии

// Наукове обґрунтування сталого розвитку агроекологічних систем Чернігівщини в ринкових умовах і обмеженого ресурсного забезпечення : матеріали наук.-практ. конф. молодих вчених-аграріїв Чернігівщини (Чернігів, 1999 р). – Чернігів, 1999. – С. 63–65. (Соавт.: Н. В. Смыкун, В. И. Лохова, И. Н. Курмакова).

Влияние техногенного загрязнения на структуру микробного сообщества почвы в процессе биокоррозии // Бюл. Ин-ту с.-г. мікробіології. – 1999. – № 5. – С. 27–31. (Соавт.: Н. В. Смыкун, В. И. Лохова, И. Н. Курмакова).

Молекулярная биология : в 2 ч. Ч. 1 : конспект лекцій : рабочий план курса, рекоменд. лит. для студентов специальностей «Биология», «Экология». – Чернигов : ЧГПУ, 1999. – 52 с.

Молекулярная биология : в 2 ч. Ч. 2 : конспект лекцій : рабочий план курса, рекоменд. лит. для студентов специальностей «Биология», «Экология». – Чернигов : ЧГПУ, 1999. – 134 с.

Общая и молекулярная генетика : в 3 ч. : конспект лекцій : учеб.-метод. комплекс для студентов специальностей «Биология», «Экология». – Чернигов : ЧГПУ, 1999. – Ч. 1 : Зарождение и развитие генетики. – 32 с.

Стимулюючий вплив техногенних забруднювачів на процес біокорозії сталі у ґрунті // Сучасна екологія і проблеми сталого розвитку суспільства: – Львів, 1999. – Вип. 9.7. – С. 205–209. (Співавт.:Н. В. Смыкун, І. М. Курмакова).

Цитология : учеб.-метод. комплекс для самостоят. работы студентов специальностей «Биология», «Экология»

/Чернигов. гос. пед. ун-т им. Т. Г. Шевченко ; Ин-т последиплом. образования. – Чернигов : ЧГПУ, 1999. – 127 с.

2000

Влияние некоторых гетероциклических соединений на коррозионно-опасные группы микроорганизмов почвы // Бюл. Ин-ту с.-г. мікробіології. – 2000. – № 7. – С. 87–88. (Соавт.: Н. В. Смыкун, В. А. Янченко, И. Н. Курмакова).

Вплив пестицидів на процес корозії сталі у ґрунті : [доп. на Міжнар. конф. «Корозія-2000», 6–9 черв. 2000 р.] // Проблеми корозії та протикорозійного захисту матеріалів : спецвип. журн. «Фізико-хімічна механіка матеріалів» : в 2 т. – Львів, 2000. – Т. 2. – С. 756–760. (Співавт.: І. М. Курмакова, Н. В. Смикун).

Вплив промислових відходів на процес біокорозії сталі у ґрунті // Экологическая и техногенная безопасность : сб. науч. тр. междунар. науч.-практ. конф. (г. Харьков, 30–31 марта 2000 г.) – Харьков, 2000. – С. 136–140. (Співавт.: Н. В. Смикун, С. В. Приходько, І. М. Курмакова).

Общая и молекулярная генетика : в 3 ч. : конспект лекций : учеб.-метод. комплекс для студентов специальностей «Биология», «Экология». – Чернигов : ЧГПУ, 2000. – Ч. 2, разд. 1 : Организация и передача наследственной информации. – 116 с.

Общая и молекулярная генетика : в 3 ч. : конспект лекций : учеб.-метод. комплекс для студентов специальностей «Биология», «Экология». – Чернигов : ЧГПУ, 2000. – Ч. 2, разд. 2 : Экспрессия генетического материала. – 68 с.

Общая и молекулярная генетика : в 3 ч. : конспект лекций : учеб.-метод. комплекс для студентов специальностей «Биология», «Экология». – Чернигов : ЧГПУ, 2000. – Ч. 2, разд. 3 : Эволюция генетического материала. – 108 с.

Пестициды как ингибиторы биокоррозии // Экотехнологии и ресурсосбережение. – 2000. – № 2. – С. 14–17. (Соавт.: И. Н. Курмакова, В. И. Лохова, Н. В. Смыкун).

2001

Антикоррозионное действие некоторых пестицидов в условиях почвенной коррозии // Микробиол. журн. – 2001. – Т. 63, № 4. – С. 85–91. (Соавт.: Н. В. Смыкун, И. Н. Курмакова).

Антимикробная активность некоторых производных азепина конденсированного с триазолом и имидазолом // Вісник Одеського національного університету. Біологія. – 2001. – Т. 6, вип. 4. – С. 313–317. (Соавт.: И. Н. Курмакова, Н. В. Смыкун, С. В. Приходько, А. П. Makeй).

Биометрия : пособие для самостоят. работы студентов. – Чернигов : ЧГПУ, 2001. – 87 с. (Соавт.: И. Н. Курмакова, А. Е. Усов).

Динаміка мікробних угруповань в умовах забруднення ґрунту пестицидом Рамрод : [доп. на Міжнар. наук.-практ. шк. для молодих вчених і спеціалістів «Природні екосистеми Карпат в умовах посиленого антропогенного впливу», м. Ужгород 4–7 жовт. 2001 р.] // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Біологія. – Ужгород, 2001. – № 10. – С. 153–155. (Співавт.: Н. В. Смыкун, І. М. Курмакова, А. М. Демченко).

Кинетическая характеристика биоцидного действия производных N-изопропил-N-фенил-2-хлорацетамида // Вісник Одеського національного університету. Біологія. – 2001. – Т. 6, вип. 4. – С. 285–289. (Соавт.: Н. В. Смыкун, И. Н. Курмакова).

Рекуперация некондиційних пестицидів з одержанням інгібіторів-біоцидів для захисту сталі в умовах ґрунтової корозії // Екологія. Людина. Суспільство : зб. тез доп. учасників IV Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених (14–16 трав. 2001 р., м. Київ). – Київ, 2001. – С. 157–158. (Співавт.: С. В. Приходько, Н. В. Смикун, І. М. Курмакова).

2002

Молекулярная биология нуклеиновых кислот : конспект лекций : учеб.-метод. комплекс для студентов специальностей «Биология», «Экология». – 2-е изд., испр. и доп. – Чернигов : ЧГПУ, 2002. – 151 с.

Молекулярная биология нуклеиновых кислот : метод. рекомендации к практ. занятиям : учеб.-метод. комплекс для студентов специальностей «Биология», «Экология». – Чернигов : ЧГПУ, 2002. – 28 с.

Общая и молекулярная генетика : в 3 ч. Ч. 2 : конспект лекций : учеб.-метод. комплекс для студентов специальностей «Биология», «Экология» / Чернигов. гос. пед. ун-т им. Т. Г. Шевченко. – 2-е изд., испр. и доп. – Чернигов, 2002. – 216 с.

Общая и молекулярная генетика : в 3-х ч. Ч. 3 : метод. рекомендации к лаб.-практ. занятиям : учеб.-метод. комплекс для студентов специальностей «Биология», «Экология»

/ Чернигов. гос. пед. ун-т им. Т. Г. Шевченко. – Чернигов, 2002. – 57 с. (Соавт.: А. Е. Усов).

Общая и молекулярная генетика : метод. рекомендации к практ. занятиям для студентов специальностей «Биология, основы экологии» / Чернигов. гос. пед. ун-т им. Т. Г. Шевченко. – Чернигов, 2002. – 28 с.

2003

Ингибирующее и биоцидное действие бромидов полиметиленимидазолия // Защита металлов. – 2003. – Т. 39, № 4. – С. 399–402. (Соавт.: С. В. Приходько, И. Н. Курмакова, Н. В. Смыкун).

Перспективы использования *Eichomia crassipes* в северных регионах Украины для доочистки сточных вод // Нові технології та обладнання по переробці промислових та побутових відходів і їх медико-екологічне забезпечення : труди II наук.-техн. конф. (смт. Східниця). – Київ, 2003. – С. 121–123. (Соавт.: А. И. Псковский, В. М. Губина, Ю. А. Карпенко, А. М. Демченко).

Способы утилизации и рекуперации запрещённых и некондиционных пестицидов // Нові технології та обладнання по переробці промислових та побутових відходів і їх медико-екологічне забезпечення : труди II наук.-техн. конф. (смт. Східниця). – Київ, 2003. – С. 68–71. (Соавт.: А. М. Демченко, И. Н. Курмакова, М. О. Лозинский).

2004

Синтез, противокоррозионная и биоцидная активность производных триазолоазепина // Журн. приклад. химии. – 2004. – Т. 77, вып. 5. – С. 794–797. (Соавт.: А. М. Демченко, К. Г. Назаренко, А. П. Макей, С. В. Приходько, И. Н. Курмакова).

2006

Вплив сульфатвідновлювальних бактерій на корозійно-електрохімічну поведінку сталі в присутності біоцидів // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Біологічні науки / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. М. О. Носко. – Чернігів, 2006. – Вип. 40, № 1. – С. 37–41. (Співавт.: І. М. Курмакова, Н. В. Смикун).

Генетика с основами селекции : словарь : учеб.-метод. комплекс для студентов биол. специальностей пед. ун-тов / Чернигов. гос. пед. ун-т им. Т. Г. Шевченко. – Чернигов, 2006. – 88 с.

Кінетика процесу інгібування росту асоціації сульфатвідновлювальних бактерій похідними триазолоазепіну // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Біологія. – Тернопіль, 2006. – № 3–4 (30). – С. 42–47. (Співавт.: І. М. Курмакова, С. В. Приходько).

Методичні вказівки до виконання та оформлення курсових та дипломних робіт для студентів хіміко-біологічного факультету / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : ЧДПУ, 2006. – 41 с. (Співавт.: Ю. О. Карпенко, І. М. Курмакова, В. Л. Шевченко).

Мікробноіндукована корозія сталі в присутності похідних триазолоазепіну // Проблеми корозії та протикорозійного захисту матеріалів : спецвип. журн. «Фізико-хімічна механіка матеріалів» : в 2 т. – Львів, 2006. – Т. 2. – С. 919–923. (Співавт.: С. В. Приходько, І. М. Курмакова, Н. Р. Демченко).

Переробка некондиційних пестицидів з одержанням інгібіторів біокорозії // Сучасні проблеми геоекології та раціонального природокористування Лівобережної України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 160-річчю з дня народж. В. В. Докучаєва (м. Суми, 21–23 верес. 2006 р.). – Суми, 2006. – С. 126–131. (Співавт.: І. М. Курмакова, Н. Р. Демченко, С. В. Приходько).

Підходи щодо визначення таксономічних взаємозв'язків при систематиці мікроорганізмів та мікробних популяцій // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Біологічні науки / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. М. О. Носко. – Чернігів, 2006. – Вип. 40, № 1. – С. 98–103. (Співавт.: М. В. Патики).

Повышение техногенно-экологической безопасности технических сооружений // Проблемы охраны труда и техногенно-экологической безопасности : материалы XI Всеукр. науч.-техн. конф., г. Севастополь, 5–9 окт. 2006 г. – Севастополь, 2006. – С. 27–29. (Соавт.: В. Г. Старчак, А. А. Боголюб).

Розвиток угруповань мікроорганізмів ґрунту в присутності рамроду при біопшкодженні металу // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Біологія. – Тернопіль, 2006. – № 1 (28). – С. 84–88. (Співавт.: І. М. Курмакова, Н. В. Смикун).

2007

Бактерії-деструктори як чинник біопшкодження підземних металевих конструкцій // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Біологія. – Ужгород, 2007. – Вип. 20. – С. 253–256. (Співавт.: С. В. Приходько, І. М. Курмакова).

Біоцидна дія четвертинних триазолоазепінієвих солей на корозійно небезпечні мікробні угруповання // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Біологія. – Ужгород, 2007. – Вип. 20. – С. 18–21. (Співавт.: І. М. Курмакова, Н. Р. Демченко).

Біоцидна та інгібуюча дія гідроброміду пара-(4-хлорбензил)піридину і його похідних на корозійно небезпечні мікробні угруповання // Мікробіол. журн. – 2007. – Т. 69, № 4. – С. 26–31. (Співавт.: І. М. Курмакова, Н. Р. Демченко).

Інтенсифікація мікробної корозії сталі в почве в присутствіи пестицида 2,4-Д // Сучасні проблеми біології, екології та хімії : зб. матеріалів міжнар. конф. – Запоріжжя, 2007. – С. 488–490. (Соавт.: І. Н. Курмакова, С. В. Приходько, А. А. Боголюб).

Мікроскопічні гриби як чинник біопошкоджень металевих споруд // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Біологія. – Тернопіль, 2007. – № 1 (31). – С. 114–118. (Співавт.: Н. Р. Демченко).

Пригнічення розвитку сульфатвідновлювальних бактерій четвертинною сіллю триазолоазепінію // Біологія XXI століття: теорія, практика, викладання : матеріали Міжнар. конф., 1–4 квіт. 2007 р. : зб. тез доп. – Черкаси, 2007. – С. 59–60. (Співавт.: Н. Р. Демченко).

Ризик мікробної корозії металів в ґрунті та можливі шляхи її попередження // Система управління екологічними ризиками: наука і практика : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Київ, 2007. – С. 107–111. (Співавт.: Н. В. Смикун, В. О. Янченко, А. М. Демченко).

Розвиток корозійного мікробного угруповання ґрунту за наявності Лінурону та його похідних // Мікробіол. журн. – 2007. – Т. 69, № 6. – С. 26–32. (Співавт.: І. М. Курмакова, С. В. Приходько).

Розвиток корозійного мікробного угруповання ґрунту за наявності пестицидів // Проблеми екології та екологічної освіти : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., 6–7 груд. 2007 р. – Кривий Ріг, 2007. – С. 78–79. (Співавт.: І. М. Курмакова, Н. Р. Демченко, С. В. Приходько).

Синтез и противокоррозионное действие четвертичных солей [1,2,4]триазоло[4,3-а]азепиния // XXI Українська конференція з органічної хімії : тези доп. (Чернігів, 1–5 жовт. 2007 р.) / відп. ред.: М. О. Лозинський [та ін.]. – Київ, 2007. – С. 142. (Соавт.: Н. Р. Демченко, В. А. Серый, А. М. Демченко).

2008

Биоразрушение малоуглеродистой стали в присутствии гербицида 2,4-Д // Экотехнологии и ресурсосбережение. – 2008. – № 4. – С. 43–47. (Соавт.: И. Н. Курмакова, С. В. Приходько, Н. Р. Демченко).

Броміди [1,2,4] триазоло[4,3-а]азепінію – інгібітори мікробної корозії сталі // Проблеми корозії та протикорозійного захисту матеріалів : спецвип. журн. «Фізико-хімічна механіка матеріалів» : в 2 т. – Львів, 2008. – Т. 2. – С. 538–542. (Співавт.: І. Курмакова, Н. Демченко, О. Гуменюк).

Метаболічна та корозійна активність сульфатвідновлювальних бактерій за присутності четвертинних солей триазолоазепінію // Вісник Запорізького національного університету. Серія: Біологічні науки. –

Запоріжжя, – 2008. – № 2. – С. 41–46. (Співавт.: І. М. Курмакова, Н. Р. Демченко).

Пестициди як антропогенний фактор біопшкодження сталі у ґрунті // Проблеми корозії та протикорозійного захисту матеріалів : спецвип. журн. «Фізико-хімічна механіка матеріалів» : в 2 т. – Львів, 2008. – Т. 2. – С. 634–638. (Співавт.: І. Курмакова, С. Приходько, Н. Демченко).

Синтез, біоцидна та інгібуюча дія похідних пара-(4'-хлорбензил)піридинію // Актуальні проблеми синтезу і створення нових біологічно активних сполук та фармацевтичних препаратів : тези доп. Нац. наук.-техн. конф. з міжнар. участю, 15–18 жовт. 2008 р. – Львів, 2008. – С. 79. (Співавт.: І. М. Курмакова, Н. Р. Демченко).

Сукцесія корозійного мікробного угруповання при формуванні біоплівки на сталевій поверхні за присутності органічних сполук // Мікробіологія і біотехнологія. – 2008. – № 3 (4). – С. 95–100. (Співавт.: І. М. Курмакова, Н. Р. Демченко, С. В. Приходько).

Чутливість сульфатвідновлювальних та залізовідновлювальних бактерій до ацетамідних похідних 4-аміно-1,2,4-триазолу // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Біологія. – Ужгород, 2008. – Вип. 24. – С. 117–120. (Співавт.: Н. В. Смикун, В. О. Янченко, А. М. Демченко).

2009

Біоцидні та протикорозійні властивості четвертинних гетероциклічних солей // XII з'їзд товариства мікробіологів України імені С. М. Виноградського : тези доп. (Ужгород, 25–30 трав. 2009 р.) / НАН України, М-во освіти і науки України. – Ужгород, 2009. – С. 110. (Співавт.: І. М. Курмакова, Н. Р. Демченко).

2010

Біоорганічна хімія : навч. посіб. – Чернігів : СІТ, 2010. – 178 с. (Співавт.: О. Б. Мехед, Б. В. Яковенко).

Противокоррозионные свойства соединений с замещённым триазолоазепиниевым циклом как эффект синергизма // Проблемы корозії та протикорозійного захисту матеріалів : спецвип. журн. «Фізико-хімічна механіка матеріалів». – Львів, 2010. – № 8. – С. 454–459. (Соавт.: И. Курмакова, С. Приходько, Н. Демченко, Е. Бондарь, О. Гуменюк).

Ріст корозійно небезпечних бактерій за присутності пестициду 2,4-Д // Мікробіологія і біотехнологія. – 2010. – № 3. – С. 79–85. (Співавт.: С. В. Приходько, О. С. Бондар, І. М. Курмакова).

2011

Активність деяких ферментів у печінці коропа за дії гербіцидів // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Біологія. – Тернопіль, 2011. – № 2 (47). – С. 233–236. (Співавт.: Б. В. Яковенко, О. Б. Мехед, С. М. Деркач, Н. В. Чкана).

Вплив гетероциклічних сполук імідазоазепінію на деякі біохімічні показники імаго *Drosophila melanogaster* // Фальцфейнівські читання : зб. наук. пр. – Херсон, 2011. – С. 128–129. (Співавт.: П. В. Солодовник, О. Б. Мехед).

Ензиматичні властивості культури клітин коропа за дії гербіцидного токсикозу // Сучасні екологічні проблеми Українського Полісся і суміжних територій (до 25-річчя аварії на ЧАЕС) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (26–

28 квіт. 2011 р.). – Ніжин, 2011. – С. 133–135. (Співавт.: С. М. Деркач, О. Б. Мехед).

Оценка агрессивности почв Черниговской области // Сучасні екологічні проблеми Українського Полісся і суміжних територій (до 25-річчя аварії на ЧАЕС) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (26–28 квіт. 2011 р.). – Ніжин, 2011. – С. 122–124. (Соавт.: Е. С. Бондарь, С. В. Ткаченко, И. Н. Курмакова).

2012

Вплив гербіцидного навантаження на активність ферментів катаболізму короткочасної культури клітин коропа (*Surginus carpio* L.) // Науковий вісник Чернівецького університету. Біологія (Біологічні системи). – Чернівці, 2012. – Т. 4, вип. 4. – С. 15–18. (Співавт.: С. М. Деркач, О. Б. Мехед).

Вплив похідних імідазоазепінію на біологічні показники *DROSOPHILA MELANOGASTER* // Хімічна та екологічна освіта: стан і перспективи розвитку : зб. матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф. / за заг. ред. О. А. Блажка. – Вінниця, 2012. – С. 179–181. (Співавт.: М. В. Селівон, О. Б. Мехед).

Вплив токсикантів різної хімічної природи на біохімічні показники крові риб // Современные проблемы биологии, экологии и химии : материалы III Междунар. науч.-практ. конф., Запорожье, 11–13 мая 2012 г. – Запорожье, 2012. – С. 273–274. (Співавт.: М. О. Іващенко, Н. В. Іващенко, О. Б. Мехед).

Зміни активності деяких ферментів катаболізму коропа (*Surginus carpio* L.) у короткочасній культурі клітин та на рівні отранізму риб за токсичного впливу гербіцидів // Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології :

матеріали V Міжнар. іхтіол. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті І. Д. Шнаревича (Чернівці, 13–16 верес. 2012 р.). – Чернівці, 2012. – С. 160–163. (Співавт.: О. Б. Мехед, С. М. Деркач).

Особливості нуклеїнового гомеостазу цьогорічки коропа за токсичних умов утримання // Екологічний інтелект – 2012 : матеріали доп. VII Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, XVIII Традиц. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. В. М. Плахотника, 24–25 квіт. 2012 р., м. Дніпропетровськ / Дніпропетр. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, Дніпропетр. від-ня нац. екол. центру України. – Дніпропетровськ, 2012. – С. 63–65. (Співавт.: І. М. Пантюшенко, О. Б. Мехед).

Пат. 69826 Україна, МПК С 23 F 11/14. Інгібітори корозії з біоцидною дією / Демченко Н. Р., Курмакова І. М., Сиза О. І., Третяк О. П., Демченко А. М. – № u201113953 ; заявл. 28.11.2011 ; опубл. 10.05.2012, Бюл. № 9.

2013

Біоорганічна хімія : навч. посіб. для студентів хім. та біол. спец. ВПНЗ. – Чернігів : ЧНПУ ім. Т. Г. Шевченка, 2013. – 208 с. + CD-диск. (Співавт.: О. Б. Мехед, Б. В. Яковенко).

Вплив пестицидів на розвиток корозійно активних бактерій феросфери та формування біоплівки на поверхні маловуглецевої сталі // XIII з'їзд Товариства мікробіологів України ім. С. М. Виноградського, 1–6 жовт. 2013 р. : тези доп. – Сімферополь, 2013. – С. 151. (Співавт.: О. С. Бондар, І. М. Курмакова, Н. Р. Демченко).

Залежність показників крові коропа від природи токсиканту // Наукові записки Тернопільського

національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Біологія. – Тернопіль, 2013. – № 2 (55). – С. 29–36. (Співавт.: Б. В. Яковенко, О. Б. Мехед, М. О. Іващенко).

Мутаційні процеси в природних популяціях *Drosophila melanogaster* з різних за радіаційним забрудненням територій // Фактори експериментальної еволюції організмів : зб. наук. пр. / НАН України, НААН України, НАМН України, Ін-т молекуляр. біології і генетики НАН України, Укр. т-во генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова. – Київ, 2013. – Т. 126 : Присвячено 150-річчю від дня народження В. І. Вернадського. – С. 169–172. (Співавт.: О. О. Харченко, С. В. Серга, О. В. Проценко, І. А. Козерецька).

Особливості корозійно активного мікробного угруповання феросфери газопроводу, прокладеного у піщаному ґрунті // Мікробіологія і біотехнологія. – 2013. – № 4. – С. 90–98. (Співавт.: Н. Р. Демченко, І. М. Курмакова).

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК СПІВАВТОРІВ

- Акименко Л. М. – 13
Баскаков І. С. – 14
Боголюб А. О. – 22, 23
Бондар О. С. – 26, 27, 28
Браславський М. Є. – 13
Грубинко В. В. – 12
Грузнова С. В. – 14
Губіна В. М. – 20
Гуменюк О. – 24, 26
Демченко А. М. – 14, 18,
20, 23, 24, 25, 28
Демченко Н. Р. – 21, 22, 23,
24, 25, 26, 28, 29
Деркач С. М. – 26, 27, 28
Жиденко А. О. – 12
Замай Ж. В. – 15
Іващенко М. О. – 27, 29
Іващенко Н. В. – 27
Карпенко Ю. О. – 20, 21
Козерецька І. А. – 29
Кузіна Н. О. – 14
Куратова Т. С. – 12
Курмакова І. М. – 12, 14,
15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22,
23, 24, 25, 26, 27, 28, 29
Лозинський М. О. – 20
Лохова В. І. – 16, 18
Макей О. П. – 18, 20
Мартинюк А. Г. – 15
Мехед О. Б. – 26, 27, 28, 29
Назаренко К. Г. – 14, 20
Пантюшенко І. М. – 28
Патика М. В. – 22
Пеньков А. В. – 14
Приходько С. В. – 17, 18,
19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26
Проценко О. В. – 29
Псковський О. І. – 20
Рисков А. П. – 13, 14, 15
Севастьянова Г. О. – 12,
13, 14, 15
Селівон М. В. – 27
Серга С. В. – 29
Сиза О. І. – 28
Сірій В. А. – 24
Смикун Н. В. – 15, 16, 17,
18, 19, 20, 21, 22, 23, 25
Солодовник П. В. – 26
Старчак В. Г. – 14, 15, 22
Струнников В. А. – 13, 14,
15
Ткаченко С. В. – 27
Усов О. Є. – 18, 20
Філіпович Ю. Б. – 12, 13,
14, 15
Харченко О. О. – 29
Цибуля С. Д. – 15
Челябієва В. М. – 14
Чкана Н. В. – 26
Шевченко В. Л. – 21
Явоненко О. Ф. – 12
Яковенко Б. В. – 12, 26, 28,
29
Янченко В. О. – 17, 23, 25

ЗМІСТ

Від упорядників.....	3
Шлях здобутків та звершень (наукова біографія).....	4
Хронологічний покажчик праць Олександра Петровича Третяка.....	11
Іменний покажчик співавторів.....	30

Олександр Петрович Третяк
(Біобібліографічний покажчик)

Уклад. Л. А. Іполітова
Відп. ред. Г. Г. Макарова
Комп'ютерний набір Л. А. Іполітова
Комп'ютерна верстка і дизайн Л. А. Іполітова

Наукова бібліотека Чернігівського національного
педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка
Вул. Гетьмана Полуботка, 53, м. Чернігів 14013
Тел. 8(04622) 3-70-64 e-mail: biblioteka@chgpu.edu.ua